

Abstract

The results of investigation of available Lower Permian acanthodians from the limnic basins of the Czech Republic are presented. A summary of the previous research, stratigraphic overview, and a complete list of the localities and boreholes (including literature data) are given in the first section. The Bohemian and Moravian specimens of *Acanthodes gracilis* and the new species *Acanthodes stambergi* n. sp. are described in the second section. Other specific indeterminable finds are named *Acanthodes* sp. Special attention was given, e.g., to tesserae and sensory lines in *Acanthodes gracilis*. The new species is characterized particularly by extremely long dermatrichia of the pectoral fins. Majority of other features are or less identical with the features of the closely related species *Acanthodes gracilis* or are unknown. Both labyrinth infillings and otoliths are described in all taxa. The relationships within the genus as well as within the Lower Permian acanthodians in general are discussed. The research was particularly focused on the ontogeny. The individual growth stages (juvenile, subadult, adult) are documented with respect to the squamation of the trunk. Areas of deformed scales are described from the trunk and fins and explained as result of a disease. The paleogeography and the important Bohemian and Moravian localities are discussed in the third section.

Abstrakt

Předložená práce sumarizuje výsledky studia dostupných nálezů spodnopermských akantodů z limnických pánví České republiky. V první části je shrnuta historie výzkumu a dále je zde podán přehled stratigrafie a kompletní soupis lokalit a vrtů, včetně literárních údajů. Ve druhé části jsou popsány české nálezy druhu *Acanthodes gracilis* a nový druh *Acanthodes stambergi* n. sp. Druhově neurčitelné nálezy jsou popsány jako *Acanthodes* sp. U druhu *Acanthodes gracilis* jsou důkladněji popsány např. tesserae a sensorické linie. Nový druh je charakterizován zejména abnormálně dlouhými dermatrichii prsní ploutve. Většina ostatních znaků se víceméně shoduje s blízce příbuzným druhem *Acanthodes gracilis*, nebo není známa. U všech taxonů jsou popsány poměrně hojné nálezy výplně labyrintu a otolity. Jsou diskutovány příbuzenské poměry v rámci rodu a permských akantodů vůbec. Zvláštní důraz byl kladen zejména na ontogenezi. Jednotlivá růstová stadia (juvenilní, subadultní a adultní) jsou dokumentována zejména s ohledem na vývoj ošupinění trupu. Jsou popsány souvislé plochy deformovaných šupin na trupu a ploutvích. Jde patrně o následek nějaké choroby dentinu. Ve třetí části je diskutována paleogeografie a důležité tuzemské lokality.

Jaroslav Zajíc: Permian acanthodians of the Czech Republic/Permští akantodi České republiky
Institute of Geology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Rozvojová 135, 165 00 Praha 6, Czech Republic,
e-mail: zajic@gli.cas.cz